

JONGERENCONGRES 2010

EERST KUNNEN DAN KANSEN?

Woensdag 19 mei 2010

Scheepvaart en Transport College Rotterdam

Divosa

Programma

- 09:00 Registratie en ontvangst met koffie en thee, uitreiking documentatie, bezoek informatiemarkt
- 09:30 **Welkom door de dagvoorzitter**
Dennis van der Geest Wereldkampioen Judo en ondernemer
- 09:35 **Opening**
Erik Hietbrink Voorzitter College van Bestuur van de Stichting STC-Group
- 09:50 **Alle jongeren willen uiteindelijk hetzelfde**
- Opgroeien en opvoeden in Nederland: een algemene schets
 - Kunnen en kansen: over 'overbelaste', multi-problem jeugd
 - Risico- en beschermende factoren: het balansmodel
 - Wat kunnen we doen aan verbetering van kunnen en kansen van 'overbelaste' jeugd?
 - Een sociaal-pedagogisch pleidooi
- 10:10 **Participatie links- of rechtsom**
- Eerst kunnen en dan kansen, of andersom?
 - Hoe helpen we jongeren hun weg te vinden in de maatschappij?
 - Hoe voorkomen we dat een zijweg een doolhof wordt?
- René Paas* Voorzitter Divosa
- 10:30 **Kunnen is cruciaal, nu de kansen nog!**
Paneldiscussie en gelegenheid tot het stellen van vragen
Drs. Theo Bovens Kroonlid SER, Voorzitter College van Bestuur Open Universiteit
Dr. Hedy van Loon Jeugdpsychiater, jongerenexpert
Dominic Schrijer Wethouder Werk, Sociale Zaken en Grotestedenbeleid in Rotterdam
Erik Hietbrink Voorzitter College van Bestuur van de Stichting STC-Group
Jeroen de Glas Voorzitter FNV Jong
- 11:15 Pauze
- 11:45 **Intermezzo/inspiratie**
- 12:00 **Arbeidsmarkt en jeugdzorg**
- Hoe organiseren we 'kunnen & kansen' voor alle jongeren?
 - Hoe kunnen overheid en partners, zoals sociale diensten, jeugdzorginstellingen, beleidsmedewerkers, praktijkscholen, woningcorporaties etc. effectiever samenwerken?
- André Rouvoet*, Minister voor Jeugd en Gezin
- 12:30 Lunch
- 13:45 **Workshop- en excursieronde 1**
- 15:00 Pauze

15:30 **Workshop- en excursieronde 2**

16:45 Borrel

17:45 Einde

Middagprogramma

Hieronder kunt u kiezen welke workshops en/of excursies u wilt volgen. Kiest u voor een excursie dan verzoeken wij u één keuze te maken, wilt u een workshop volgen, dan kunt u er twee kiezen.

1. Goed voorbeeld doet volgen: Route 23

Goed voorbereid en gemotiveerd je weg vinden naar de arbeidsmarkt. Dat is het doel van Route 23 voor jongeren van 16 tot 23 jaar. Welke weg moet je volgen om weer aan het werk te gaan? Of toch naar school? Kiezen voor een combinatie van leren en werken?

Route 23 biedt jongeren trajecten met scholing, werk, hulpverlening of een combinatie daarvan. In Route 23 werken organisaties* in de Drechtsteden samen aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Daarbij ligt het accent op jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

In deze workshop komen deelnemers meer te weten over Route 23, over de ketenaanpak, de ketensamenwerking, de hobbels en de resultaten, en natuurlijk ook hoe de jongeren het zelf ervaren.

Marjan Middelburg Projectleider ROUTE 23 Drechtsteden

**) gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht, Alblasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Sliedrecht, het UWV Werkbedrijf,, Bureau Jeugdzorg, ROC da Vinci College, Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten en Stichting MEE.*

2. Campussen voor “onwillige” jongeren

Naar aanleiding van zorgen over het bereik en een effectieve begeleiding van “onwillige jongeren”, heeft het ministerie van Jeugd en Gezin het initiatief genomen om een aantal pilots op te zetten, die gericht zijn op deze doelgroep en die wetenschappelijk worden onderzocht. Henk Bakker en Susanne de Zwart van Berenschot en Hedy van Loon, jeugdpsychiater bij Lucertis, gaan in op de kenmerken van deze doelgroep en wat deze betekenen voor een effectieve benadering en passende interventies. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van kennis die bekend is uit onderzoek (onder andere het onderzoek “Haalbaarheid en effectiviteit van Prep Camps en alternatieven” van Berenschot) en van ervaringen die door de workshopleiders zijn opgedaan in Rotterdam en in andere gemeenten. In Rotterdam gaat het om De Nieuwe Kans, dat werkt met een “outreaching benadering” van “harde kernjongeren” van 18 tot 23 jaar, met toepassing van een “multidisciplinaire aanpak” op de verschillende “leefgebieden” van jongeren en met toepassing van “dwang en drang” waar nodig en mogelijk.

Wat houden deze jargontermen praktisch in? Wat weten we over de doelgroep? Wat weten we over de effectiviteit van diagnostiek en interventies voor deze doelgroep en wat weten we niet? Hoe organiseer je een samenhangende aanpak? De workshopbegeleiders vertellen hierover en over hun ervaringen tot nu toe in hun uitvoeringspraktijk.

Henk Bakker en Susanne de Zwart, adviseurs bij Berenschot en **Hedy van Loon**, jeugdpsychiater Lucertis

3. Risicjongeren onderwijs

De Landelijke Werkgroep Risicjongeren (LWR) is een werkgroep waarin alle ROC's van Nederland vertegenwoordigd zijn. De Werkgroep komt jaarlijks 6 keer bijeen om thematisch te praten over allerlei onderwerpen die betrekking hebben op risicjongeren binnen het onderwijs. Diverse externe deskundigen leveren een bijdrage aan deze bijeenkomsten. Het werkverband heeft als doel om gevraagd en ongevraagd advies te geven over beleid en aanpak van risicjongeren binnen het onderwijs. In deze workshop zal uitleg gegeven worden over de activiteiten van de LWR en met name ingezoomd worden op de verbindingen die er zijn met de gemeenten en mogelijkheden tot samenwerking.

Govert van Bezooijen manager Toeleiding & Toerusting Nova College

Marian Kroeze-Aveskamp directeur College voor Oriëntatie en Ontwikkeling ROC van Twente

4. Jongeren Centraal

Doe waar je goed in bent. Werk samen met anderen. En zet de behoefte van jongeren centraal. Het klinkt zo gemakkelijk...

Jongeren Centraal maakt het mogelijk. Om als gemeente echt geïntegreerd samen te werken met UWV-Werkbedrijf, RMC, Bureau Jeugdzorg, ROC en andere lokale hulpverleners ten behoeve van dienst- en hulpverlening aan jongeren. Met Jongeren Centraal stellen samenwerkende instanties gezamenlijke doelen vast. Ze spreken af welke dienstverlening wanneer en door wie wordt gestart. Zij stemmen onderling af en communiceren met elkaar.

Het is een integrale manier van werken, ondersteund door een ict-systeem gebaseerd op het Digitaal Klant Dossier. Het systeem geeft inzicht in alle relevante informatie over de jongere. Momenteel werken meer dan 50 gemeenten en hun samenwerkingspartners met Jongeren Centraal.

Een workshop ter inspiratie. Met voorbeelden uit de praktijk.

Bas van Luxemburg en Edith van Ruijven Coördinatiepunt ICT Inwonerszaken (CP-ICT), een initiatief van VNG en Divosa

5. Hoe vindt en bereikt het Jongerenloket Rotterdam de jongeren?

Workshop

De workshop gaat in op de preventieve kant van de jongerenaanpak. Wat doet het Loket allemaal om jongeren niet uit te laten vallen op school? En als de jongeren toch uitvalt? Wat doet het Loket dan om de jongeren weer op school te krijgen? Daarnaast krijgen deelnemers tijdens de workshop ook een inkijkje in Check your next level. Dit is een nieuw instrument waar jongerencoaches samen met de jongeren mee werken.

Wat is het Jongerenloket en wat doen ze?

Het Jongerenloket is vijf jaar geleden ontstaan als samenwerkingsverband tussen SoZaWe, JOS en CWI. Sinds vorig jaar is het Jongerenloket als integrale organisatie ondergebracht bij de dienst Jeugd Onderwijs en Samenleving (JOS).

De doelgroep

Het Jongerenloket is er voor alle Rotterdamse jongeren van 16 tot 27 jaar die gezien hun vaak complexe problematiek wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken bij terugkeer naar school of bij het vinden van werk.

De jongerenaanpak

Het Jongerenloket werkt volgens de jongerenaanpak. Die heeft vier peilers:

- leerplicht plus en verzuimaanpak: voorkomen dat jongeren op school uitvallen;
- de outreachende aanpak: jongeren mogen niet tussen wal en schip vallen; voortijdig schoolverlaters (vsv) sporen we actief op;
- de jongerenladder: het behalen van een startkwalificatie staat bovenaan;

- basisdienstverlening Jongerenloket voor zelfmelders: een goede diagnose en klantgebonden werken. Jongeren die zich bij het Jongerenloket melden, krijgen een aanbod op maat en een vast contactpersoon die hen tijdens het traject begeleidt: de jongerencoach.

Ook de Werkpleinen werken met de jongerenaanpak. Het Jongerenloket ondersteunt bij de verdere ontwikkeling en uitvoering daarvan.

Expertisecentrum

Het Jongerenloket wil zich de komende jaren ontwikkelen tot een expertisecentrum voor jongeren. Er draaien daarom ook al een aantal speciale projecten. Een paar voorbeelden:

- Sociaal Medisch Team (SMT): jongeren met zeer zware problematiek worden periodiek besproken in het SMT. Daarin zitten onder meer een verzekeringsarts, een verslavingsdeskundige en een arbeidsdeskundige. Zij bepalen gezamenlijk welk traject voor een jongere geschikt zou kunnen zijn.
- Centraal Onthaal Jongeren: jongeren die geen dak boven hun hoofd hebben, kunnen zich melden bij het Jongerenloket. Het aanbod van de opvangvoorzieningen wordt door het loket centraal gecoördineerd. Op deze manier is direct te zien waar een opvangplek in de stad vrij is en waar er ook jongeren geplaatst kunnen worden.
- De coachingspool ROC's: jongeren die vanwege persoonlijke problemen uit dreigen te vallen op school krijgen extra hulp van een coach. De coach werkt in het verlengde van de zorgstructuren op de ROC's. Op deze manier wil het Jongerenloket een actieve bijdrage leveren aan het voorkomen van vsv.

Alice Vlaanderen, Manager Jongerenloket **Brigitta Müller**, *Projectleider Coachingspool*

6. Gezinscoaches en multi problem gezinnen

Een gezinscoach wordt ingezet op een multi problem gezin. De problematiek in zo'n gezin is een mix van problemen op het gebied van onder andere opvoeding, gedrag (criminaliteit, overlast), inkomen (schulden, langdurig afhankelijk van een WWB uitkering), scholing (geen startkwalificatie) en werk (langdurig werkloos). De kernactiviteit van de VIG en IBAG coaches is "structuur in chaos brengen". Een gezinscoach neemt gedurende 6 maanden, met mogelijkheid tot verlenging, de touwtjes in het gezin in handen, stelt orde op zaken en draagt de verantwoordelijkheid weer over. De klanten kunnen afwijzend gedrag vertonen naar de reguliere hulpverlening, dan wel zijn niet toegankelijk voor de hulpverlening.

In Rotterdam vindt de inzet van gezinscoaches plaats vanuit FlexusJeugdplein, de methodiek wordt gefinancierd door de gemeente Rotterdam. Als professionele hulp nodig is bij het opvoeden en opgroeien, dan staat Jeugdplein klaar. Jeugdplein werkt nauw samen met andere partijen, bijvoorbeeld met de geestelijke en jeugdgezondheidszorg, het onderwijs, politie & justitie, de Centra voor Jeugd en Gezin, Bureau Jeugdzorg, de sociaal pedagogische zorg en de lokale organisaties voor zorg en welzijn.

Tijdens deze workshop gaat **Simon Overes** van *Stichting Jeugdplein* in op de ontstaansgeschiedenis, vervolgens vertelt hij over de gezinscoaches en welke methodiek zij gebruiken. Het verhaal van de praktijk wordt verteld door een van de *gezinscoaches*, **Henk Jones**, zelf.

7. Norm voor de Jeugd op Zuid: o.a. maatschappelijke stages

Pact op Zuid is een uniek samenwerkingsverband tussen de gemeente Rotterdam, de drie deelgemeenten Charlois, Feijenoord en IJsselmonde en vier woningcorporaties: Vestia, Woonbron, Com-Wonen en Woonstad Rotterdam. Doel van het Pact op Zuid is om met gezamenlijke integrale aanpak Rotterdam Zuid in 10 jaar tijd te ontwikkelen tot minstens gemiddeld Rotterdams niveau. Vanaf 2010 ligt de focus op de thema's JEUGD EN ONDERWIJS, en ECONOMIE en ARBEIDSMARKT. Daartoe zijn er grote, vitale coalities ontwikkeld: zowel één met de (grote) ondernemers op Zuid [IK ZIT OP ZUID genaamd] als één met alle VO scholen, MBO- en HBOinstellingen op Zuid [Norm voor de Jeugd op Zuid genaamd].

De Norm voor de Jeugd op Zuid is een servicenorm die professionals hanteren om kansen te scheppen op het gebied van talent, participerende ouder(s) en/of verzorger(s), deelname aan sport, kunst & cultuur maar bijvoorbeeld ook de mogelijkheid om een beroepsperspectief te ontwikkelen.

Tijdens de onderstaande workshop gaan deelnemers op pad in Rotterdam Zuid om kennis te nemen van de initiatieven en trajecten die 'op Zuid' door de partners ontwikkeld zijn. Er zal met name ingegaan worden op **Peercoaching** van studenten voor scholieren, bij het volgen van Maatschappelijke Stages. De organisatie Pot met goud op Zuid is stagemakelaar voor de scholen op Zuid waarbij ook peercoaching vorm krijgt; een mentorvorm van en voor jongeren.

Ans Stolk Trajectontwikkelaar Pact op Zuid, Jeugd, Sport & Onderwijs

8. Jongerenparticipatie in de wijkontwikkeling

De Oleanderbuurt in de Rotterdamse deelgemeente Feijenoord kan omschreven worden als een typische achterstandswijk. De wijk kent een omvangrijke jongerenproblematiek, schooluitval, criminaliteit en een harde straatcultuur. Sinds enige tijd komt hier langzaam maar zeker verandering in, door de gezamenlijke inspanningen van onder andere de deelgemeente, woningcorporatie Vestia en de stadsmarinier (Marcel van de Ven). Onder de projectnaam 'Oleander bloeit' wordt geïnvesteerd in de sociale structuur van de wijk. Het unieke van Oleander bloeit is dat bewoners zelf aangeven welke problemen er spelen. Zij worden gestimuleerd om met oplossingen te komen.

Een van de onderdelen van Oleander Bloeit is het zakgeldproject. In ruil voor een kleine vergoeding zijn verschillende jongeren in de wijk aan de slag gegaan. Ze knappen bijvoorbeeld fietsen op voor kinderen in de buurt, maar ze hebben ook met succes gepatrouilleerd tijdens de jaarwisseling. Het bijzondere van de aanpak is, dat de jongeren de vaardigheden die ze in de wijk op doen, ook kunnen toepassen in hun dagelijks leven.

Uiteindelijk moet het project leiden tot mondige, tevreden en zelfverzekerde bewoners en ondernemers die problemen in hun buurt durven benoemen en durven aanpakken. Hoewel 'Oleander bloeit' nog in een relatieve beginfase zit, wordt nu al duidelijk dat de aanpak werkt en dat de buurt zienderogen verbetert. Zowel fysiek als sociaal. En dat is zonder meer uniek te noemen.

Bij hun werk krijgen de deelgemeente en stadsmarinier hulp van Lida Veringmeier, jeugdconsul bij de gemeente Rotterdam. Als jeugdconsul is Veringmeier een luis in de pels van de hulpverlening. Waar hulpverleners langs elkaar heenlopen of niet snel genoeg in actie (kunnen) komen, gaat zij aan de

slag. Daarmee is haar werk een goed aanvulling op de sociale en fysieke inspanningen van alle samenwerkende partijen in de wijk.

Onderdeel van de workshop is een **rondleiding** door de Oleanderbuurt o.l.v. **Stadsmarinier Marcel v.d. Ven** en **Jeugdconsul Lida Veringmeier**.

9. Werkervaringsproject Scheepswerf 'De Delft'

Woeste golven, daverende kanonsschoten, de Engelse vloot richt een enorme ravage aan bij de Nederlandse vloot tijdens de slag bij Camperduin, waarna het linienschip 'De Delft' ten onder gaat in de nacht van 14 op 15 oktober 1797.

Bijna twee eeuwen later (1977) wordt het wrak teruggevonden voor de kust van Scheveningen. Na een ruim 15 jaar durend onderzoek naar herkomst en geschiedenis ervan wordt besloten dit oorspronkelijk in Delfshaven gebouwde schip te gaan herbouwen.

Dit vindt nu plaats op "de Historische Scheepswerf de Delft". Bij ieder bezoek aan de werf ziet u het schip groeien tot haar imposante lengte van 63 meter.

Naast een toeristische attractie is de herbouw van de "Delft" tegelijkertijd een **werkervaringsproject** in samenwerking met Roteb Ro bedrijven en DAAD werkt krijgen **kansarme jongeren** onder leiding van een aantal leermeesters gelegenheid een vak te leren en op deze wijze weer een plaats in de maatschappij te verkrijgen. De bedrijven die De Delft sponsoren bieden tevens vacatures aan om doorstroom naar de arbeidsmarkt te realiseren. Daarnaast worden leerlingen van diverse colleges stageplaatsen aangeboden. Het gehele project steunt ook op de medewerking van een groot aantal enthousiaste vrijwilligers die op de werf een waardevolle hobby uitoefenen. Sindsdien is er veel werk verzet in de aankleding van de werf en het bezoekerscentrum. De kiel van de Delft werd op 8 september 2001 gelegd en het zal nog wel een aantal jaren duren alvorens zij zoals haar illustere voorganger de zeilen zal kunnen zetten.

Robert Moor, algemeen directeur Scheepswerf De Delft

10. Een eigen coach

Deze workshop gaat over **Coaching en mentoring** voor risicojongeren door vrijwilligers. Elke gemeente kent jongeren die problemen hebben of maken. Beleidsmakers spreken van risicojongeren. Het gaat om meisjes en jongens die niet lekker in hun vel zitten, spijbelen of moeilijk werk vinden. Het kan gaan om een jongen die twijfelt tussen school en foute vrienden. Of om een meisje dat het prima doet in de klas, maar worstelt met haar strenge opvoeding thuis. Veel risicojongeren hebben weinig goede voorbeelden in hun omgeving. Ouders bieden te weinig steun en in de wijk zijn er nauwelijks succesverhalen. Deze jongeren kunnen baat hebben bij een positief rolmodel, een persoonlijke coach of mentor die er alleen voor hen is. Iemand die het goede voorbeeld geeft. Niet omdat er wat mis is met de jongere. Wel om zijn of haar talenten te ontwikkelen en de negatieve spiraal te doorbreken. Deze mentoren zijn vrijwilligers, maar moeten wel professioneel worden begeleid. Nederland telt veel mentorprojecten, maar helaas sneuvelen ook nogal wat projecten. Omar Ramadan, projectleider van het Amsterdamse mentorproject Goal, geeft tips en schetst valkuilen bij het opzetten en uitvoeren van een mentorproject,

Tijdens de workshop zien deelnemers interview- en filmfragmenten over mentorkoppels. Goal is het grootste mentorproject in Nederland. Jaarlijks worden zo'n 600 jongeren tussen de 12 en 23 jaar gekoppeld aan een persoonlijke coach. Inmiddels zijn ruim 3.000 jongeren aan een coach heeft, vanuit RadarAdvies, zo'n 40 mentorprojecten buiten Amsterdam ondersteund of geëvalueerd.

Omar Ramadan Senior adviseur en directeur, RadarAdvies

11. Kamers met Kansen

Kamers met Kansen helpt gemotiveerde jongeren aan een nieuwe toekomst en biedt jongeren met problemen thuis, op school en/of werk een nieuwe kans. In een positieve omgeving en met individuele coaching gaan jongeren van 18 tot 25 jaar op zoek naar werk of een opleiding. Na anderhalf jaar zijn ze klaar om zelfstandig verder aan hun toekomst te bouwen.

Kamers met Kansen biedt een veilig thuis, is individueel en persoonlijk en is een mix van wonen, werken, leren en coaching ineen. Maar het is zeker niet vrijblijvend, de jongeren moeten gemotiveerd zijn om hun opstap naar zelfstandigheid te maken. In Nederland zijn thans ruim 30 'KmK foyers' waar meer dan 800 jongvolwassenen wonen, er zijn veel plaatsen waar dergelijke projecten worden voorbereid.

Binnen Take Off creëren een woningcorporatie en een zorginstelling samen de randvoorwaarden voor de re-integratie van zwerfjongeren middels kleinschalige woonvormen, waarbij het pakket begeleiding – wonen – werken – leren integraal aangeboden wordt. Het gaat hierbij om 3 à 4 jongeren per woonvoorziening.

Michael Turèl *Coördinator Kamers met Kansen Nederland*
Edwin Peters *Federatie Opvang, projectleider Take Off*

12. CJG als Jongerenloket en het Jongerenloket als CJG?

De klant centraal zetten is op alle beleidsterreinen een hot issue. Of het nu gaat om opvoeden, het vinden van een passende opleiding of baan, of burgerzaken in het algemeen: op alle terreinen is sprake van één loketvorming om de klant of cliënt centraal te stellen. Maar zoals Cruijff ooit zei: 11 topspelers maken nog geen team. Zo blijkt uit de praktijk dat meerdere publieke loketten niet altijd leiden tot integrale dienstverlening of een integrale aanpak aan bijvoorbeeld een ouder of jongere. Praktische samenwerking tussen verschillende loketten is een noodzakelijke voorwaarde om de dienstverlening voor de cliënten met meervoudige vragen te verbeteren.

Kent u dat gevoel? Zo'n jongen van 19 waar altijd iets mee is? Gedoe op school, geen werk, slechte thuissituatie maar wel zo'n jongen waarvan iedereen zegt; Het is best een goed jong! Moet hij naar de hulpverlening of gewoon aan het werk? Wie kent hem en helpt hem verder?

Als voorbeeld wordt in deze workshop de samenwerking genomen tussen de Centra voor Jeugd Gezin (hèt inlooppunt voor jeugd en gezin) en de Werkpleinen (hèt inlooppunt voor werk en inkomen).

Kent u dat gevoel? Zo'n meisje van 18. OK, ze heeft haar vmbo diploma, maar dan? Net als haar moeder de bijstand in met kinderen van verschillende vaders? Haar weerbaarheid vergroten ja, maar hoe? Via het maatschappelijk werk of toch terug naar het onderwijs? Wie kent haar en helpt haar verder.

Workshop

Samenwerking en coördinatie verbeteren is een ingewikkeld vraagstuk. Daar kunnen wij lang over praten, maar het is ook een kwestie van ontmoeten, elkaar kennen en doen. De workshop start met een korte inleiding over de (beleids)ontwikkelingen rond het Centrum voor Jeugd en Gezin en het jongerenloket en Werkpleinen. Vervolgens krijgt u een prikkelend verhaal over de samenwerkingspilot tussen het CJG en de onafhankelijke arbeidsadviseurs, verteld door de betrokkenen zelf: Wat gaat goed en wat kan beter? Daarna gaat u zelf aan de slag aan de hand van een casus. U ontmoet u uw workshopcollega's en gaat invullen hoe praktisch kan worden samengewerkt.

Natalie Bremmer en Ellen Karstens *Adviseurs Conclusion Advies en Management*
Frans Kuiper *Adviseur StimulanSZ*